

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XX

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2025

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XX

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2025

Komitet naukowy / Scientific Committee:

Prof. Peter van Alfen, Prof. Michael Alram, Prof. Aleksander Bursche, Prof. François de Callataÿ, Dr Karsten Dahmen, Prof. Georges Depeyrot, Dr Haim Gitler, Prof. Wiesław Kaczanowicz, Elżbieta Korczyńska, Prof. Katerini Liampi, Prof. Andrew Meadows, Prof. Mariusz Mielczarek, Dr Hab. Jiří Militký, Prof. Janusz A. Ostrowski, Prof. Maciej Salamon, Prof. Bernhard Weissner

Redakcja / Editorial Board:

Redaktor / Editor in Chief – Jarosław Bodzek

Zastępca redaktora / Associate Editor – Mateusz Woźniak

Sekretarze / Secretaries – Barbara Zając, Dorota Malarczyk, Anna Bochnak

Redaktor tematyczny / Theme Editor:

Peter van Alfen

Redaktor językowy / Linguistic Editor:

Peter van Alfen

Recenzenci / Reviewers:

Dr Hab. Bartosz Awianowicz, Dr Hab. Tomasz Bochnak, Dr Hab. Mateusz Bogucki, Dr Gilles Bransbourg, Dr Barbara Butent-Stefaniak, Dr Vincent Drost, Dr Przemysław Dulęba, Dr Hab. Arkadiusz Dymowski, Dr Witold Garbaczewski, Dr Marek Jankowiak, Dr Piotr Jaworski, Dr Szymon Jellonek, Dr Lajos Juhász, Prof. Agata Kluczek, Dr Lucian Munteanu, Dr Hab. Kyrylo Myzgin, Dr Evgeni Paunov, Dr Agnieszka Smołucha-Sładowska, Prof. Petr Vorel, Dr David Wigg-Wolf, Dr Michał Zawadzki, Dr Bernward Ziehaus

Redaktorzy prowadzący / Managing Editors:

Barbara Zając, Dorota Malarczyk, Katarzyna Kwinta

Korekta / Proofreading:

Aeddan Shaw, David Wigg-Wolf

Projekt graficzny i typografia / Graphic design and desk top publishing:

Luiza Berdak

Skład i łamanie / Typesetting and page layout:

Knight Press

Adres redakcji / Address of the Editorial Office:

Muzeum Narodowe w Krakowie

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków

tel. (+48) 12 433 58 50, e-mail: notae@mnk.pl

<http://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-l>

Wyłącznie odpowiedzialność za przestrzeganie praw autorskich dotyczących materiału ilustracyjnego ponoszą autorzy tekstów.
Authors of the texts bear the sole responsibility for observing the copyright illustrations.

Wersją pierwotną *Notae Numismaticae* – *Zapiski Numizmatyczne* jest wersja elektroniczna.

The electronic edition of the *Notae Numismaticae* – *Zapiski Numizmatyczne* is treated as its original version.

© Muzeum Narodowe w Krakowie i Autorzy, 2025

ISSN 1426-5435

SPIS TREŚCI / CONTENTS

- 9 Od redakcji
10 From the Editors

ARTYKUŁY / ARTICLES

- 13 WIOLETTA PAZOWSKA
A New Specimen of the Krakow Type Stater
Nowy egzemplarz statera typu krakowskiego
- 23 ŁUKASZ KIEFERLING
Comments on the Technology of Production of Krakow Type Staters
Uwagi na temat technologii produkcji staterów typu krakowskiego
- 45 BARBARA ZAJĄC
The Cultural Identity of the “City of the Blind”. Roman Provincial Coinage in Calchedon
Tożsamość kulturowa „miasta ślepców”. Rzymskie mennictwo prowincjonalne Chalcedonu
- 67 SZYMON JELLONEK
Coins from the *Retentura* (Sector XIII) of the Legio I Italica Fortress in Novae
Monety z retentury (sektor XIII) obozu legionowego Legio I Italica w Novae
- 81 LAJOS JUHÁSZ
A Miscast Denarius from the Hungarian Barbaricum
Wadliwie odlany denar z węgierskiego Barbaricum
- 103 KRZYSZTOF JARZECKI
A Gold-plated Barbarian Imitation of a Roman Coin Found in Karczyn-Wieś in Kuyavia
Brązowe pozłacane barbarzyńskie naśladownictwo rzymskiej monety znalezione w Karczynie-Wsi na Kujawach
- 125 JACEK PIKULSKI, KYRYŁO MYZGIN, JAROSŁAW BODZEK
A New Find of a Solidus of Constantine I from the Vicinity of Jakuszowice
Nowe odkrycie solidu Konstantyna I z okolic Jakuszowic

- STEPAN STEPANENKO, ERIC OLLIVIER, HENNADII SVYSTUN,
IEVHENIIA KALUHINA
- 147 Tracing Early 9th-Century Islamic Silver Flows: New Evidence from Tsarino (Mayaki) on the Donets River, Ukraine
Śledzenie napływów islamskiego srebra na początku IX wieku: nowe dowody z Tsarino (Mayaki) nad Dońcem, Ukraina
- PAWEŁ MILEJSKI, RADOSŁAW ZDANIEWICZ
- 199 Coins from the Archaeological Research at the Church of St. George in Czechowice
Monety z badań archeologicznych kościoła św. Jerzego w Czechowicach
- DARIUSZ F. JASEK
- 249 A Reassessment of the Attribution of the BB Dies of Sigismund III Vasa's 100 Ducats Issue
Rewizja atrybucji autorstwa stempli BB studukatówki Zygmunta III Wazy
- JAROSŁAW BODZEK
- 273 Zygmunt Mineyko (1840–1925) and His Gift of Ancient Greek, Roman, and Byzantine Coins to the Jagiellonian University
Zygmunt Mineyko (1840–1925) i jego dar starożytnych monet greckich, rzymskich oraz bizantyńskich dla Uniwersytetu Jagiellońskiego
- BARBARA ZAJĄC
- 311 The Paper Money Collection of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow between 1919–1949
Kolekcja pieniądza papierowego Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie w latach 1919–1949

RECENZJE / REVIEWS

- JAROSŁAW BODZEK
- 343 STEFAN KRMNICEK and EREN-CAN MERAL, *Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland. Münzsammlung der Universität Tübingen 7. Heft Ägypten: Alexandria und Gaumünzen. Augustus–Diocletianus. Nr 1–1154*, Propylaeum, Heidelberg 2025
- PAWEŁ KOCHAŃSKI
- 346 PIERLUIGI DEBERNARDI, *Roman Republican Silver Coins*. Vol. 1: *Beginnings – 200 BC*, Artemide Aste s.r.l., San Marino 2024

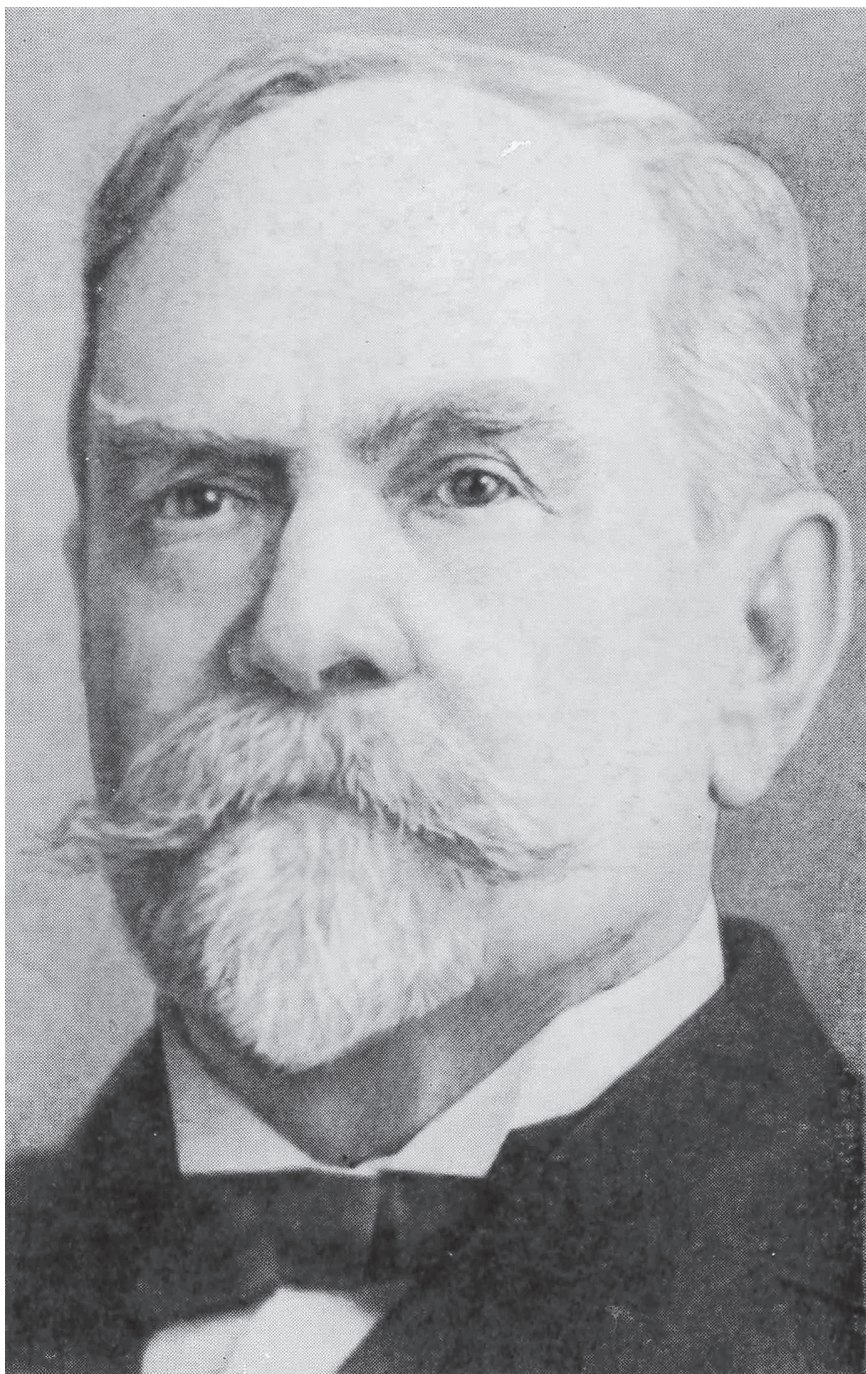
- JAROSŁAW BODZEK
350 BARTŁOMIEJ BARTECKI, ANNA HYRCHAŁA and KYRYLO MYZGIN
(eds.), *Skarb z Cichobórze. Studia nad depozytem rzymskich denarów oraz ich naśladownictw / The Cichobórz Hoard. A Study of the Deposit of Roman Denarii and Their Imitations*, Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie, Hrubieszów 2023
- SZYMON JELLONEK
355 AGATA ALEKSANDRA KLUCZEK, *Ktistes i inni. Bohaterowie mitów i legend w rzymskim mennictwie prowincjonalnym (235–276)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2025
- BARBARA ZAJĄC
358 CHRISTOPHER HOWGEGO, *Roman Provincial Coinage*. Vol. IV.4: *Antoninus Pius to Commodus (AD 138–192). Egypt*. Part 1: *Introduction and Catalogue*. Part 2: *Indexes and Plates*, British Museum Press, Bibliothèque nationale de France, London–Paris 2023
- KATARZYNA BALBUZA
364 JEROME MAIRAT, *The Roman Imperial Coinage*. Vol. V.4: *The Gallic Empire (AD 260–274)*, Spink & Son Ltd, London 2023

KRONIKI / CHRONICLES

- MATEUSZ WOŹNIAK
371 *Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2024)*
379 *The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2024)*
- JAROSŁAW BODZEK
389 *Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie (2025)*
391 *The Chronicle of the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences, Krakow Branch (2025)*

NEKROLOGI / OBITUARIES

- NATHAN T. ELKINS
397 William E. Metcalf (1947–2025)
399 Bibliography of William Edward Metcalf
- HELLE W. HORSNÆS, JENS CHRISTIAN MOESGAARD
411 Jørgen Steen Jensen (Frederiksberg, 1 November 1938–Frederiksberg, 1 February 2025)

Zygmunt Mineyko (1840–1925). Fot. Archiwum Muzeum Narodowego w Krakowie
Zygmunt Mineyko (1840–1925). Photo: Archives of the National Museum in Krakow

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce tom XX *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych*. Zgodnie z przyjętymi przez nas zasadami wszystkie teksty publikujemy w językach kongresowych, z angielskimi i polskimi abstraktami. Zawartość obecnego tomu oraz tomy archiwalne są zamieszczone w formie plików PDF na stronie internetowej Muzeum Narodowego w Krakowie (<https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>). Na stronie dostępne są ponadto wszelkie informacje ogólne o czasopiśmie oraz instrukcje dla autorów i recenzentów.

Sto lat temu 27 grudnia 1925 roku zmarł w Atenach Zygmunt Mineyko (1840–1925), człowiek o niezwykłym życiorysie, oddany Ojczyźnie patriota, weteran Powstania Styczniowego, emigrant, a jednocześnie filhellen i honorowy obywatel Grecji. Jego zasługi na polu walki z rosyjskim zaborcą, emigracyjna tułaczka i wkład w budowę Państwa Greckiego są dosyć dobrze znane, głównie dzięki spisany przez niego samego pamiętnikom przechowywanym w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie, w części wydanych drukiem w 1971 roku pod tytułem *Z Tajgi pod Akropol*. Dzięki publikacjom polskich i greckich archeologów znane są również dokonania Mineyki na polu archeologii, a w szczególności jego udział w badaniach na terenie położonego w Epirze słynnego sanktuarium Zeusa w Dodonie.

Zygmunt Mineyko interesował się również numizmatyką i nie były to zainteresowania powierzchowne. Spod jego pióra wyszło – niestety nigdy nieopublikowane – dzieło poświęcone jak sam pisał „objawom numizmatyki”. Rękopis tej pracy przechowywany obecnie we Lwowie, w dawnych zbiorach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, pozwala uznać ją za bardzo nowoczesne i wyprzedzające swe czasy opracowanie. Zygmunt Mineyko jest również ściśle powiązany z historią zbiorów numizmatycznych Muzeum Narodowego w Krakowie. W latach 1924 i 1926 do zbiorów krakowskiego Muzeum Narodowego trafiło w dwóch transzach prawie sto antycznych monet podarowanych przez Stanisława Mineykę (1875–1924), syna Zygmunta. Choć formalnie ofiarodawcą był Stanisław najprawdopodobniej inspiratorem daru był jego ojciec, który z powodzeniem realizował ideę wzbogacania polskich instytucji naukowych i muzeów zespołami starożytnych monet. Dary takie zostały lub miały zostać przekazane Muzeum Narodowemu w Warszawie, Uniwersytetowi Wileńskiemu, Uniwersytetowi Jagiellońskiemu oraz jak wspomniano Muzeum Narodowemu w Krakowie. Niniejszy tom naszego czasopisma pragniemy dedykować pamięci Zygmunta i Stanisława Mineyków.

Redakcja

Dear Readers,

We are delighted to present you with volume 20 of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*. As is our policy, we publish all texts in the congress languages, with English and Polish abstracts. The contents of current volume and archive numbers are available as PDF files on the website of the National Museum in Krakow (<https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>). The website also provides all general information about the journal, along with guidelines for authors and reviewers.

One hundred years ago, on 27 December 1925, Zygmunt Mineyko (1840–1925) died in Athens. He was a man with an extraordinary life story, a devoted patriot, a veteran of the January Uprising, an emigrant, and at the same time a philhellene and honorary citizen of Greece. His achievements in the fight against the Russian invader, his wanderings as an emigrant, and his contribution to the building of the Greek state are quite well known, mainly thanks to his memoirs, stored in the Jagiellonian Library in Krakow, some of which were published in 1971 under the title *Z Tajgi pod Akropol* (From the Taiga to the Acropolis). Thanks to publications by Polish and Greek archaeologists, Mineyko's achievements in the field of archaeology are also well known, in particular his participation in research at the famous sanctuary of Zeus in Dodona, located in Epirus.

Zygmunt Mineyko was also interested in numismatics, and this interest was far from superficial. He wrote a work devoted to what he called “the manifestations of numismatics”, which, unfortunately, was never published. The manuscript of this work, currently stored in Lviv, in the former collections of the Ossoliński National Institute, allows us to consider it a very modern and ahead-of-its-time study. Zygmunt Mineyko is also closely associated with the history of the numismatic collections of the National Museum in Krakow. In 1924 and 1926, almost a hundred ancient coins donated by Stanisław Mineyko (1875–1924), Zygmunt's son, were added in two tranches to the collection of the National Museum in Krakow. Although Stanisław was formally the donor, it was most likely his father who inspired the donation, as he had successfully implemented the idea of enriching Polish scientific institutions and museums with collections of ancient coins. Such donations were or were to be donated to the National Museum in Warsaw, Vilnius University, the Jagiellonian University in Krakow, and, as mentioned, the National Museum in Krakow. We would like to dedicate this volume to the memory of Zygmunt and Stanisław Mineyko.

The Editors

AGATA ALEKSANDRA KLUCZEK

Ktistes i inni. Bohaterowie mitów i legend w rzymskim mennictwie prowincjonalnym (235–276), Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2025, 365 pages; ISBN 978-83-226-4479-9 (Hardcover), ISBN 978-83-226-4480-5 (PDF); DOI: 10.31261/PN.4247

In a way, Agata Kluczek's most recent work is a continuation of *Primordia Romana. Mityczna przeszłość Rzymu i pamięć o niej w rzymskich numizmatach zakłeta* published in 2019. The author carries on with the ideas of the past preserved on coinage but this time focuses on provincial coins minted in cities scattered throughout the Roman Empire. The main theme is that of mythical and historical founders (*ktistes*, *conditor*, etc.) and the founding myths of ancient cities. Although there are many references to older periods, the historical framework has been limited to the last period of provincial coinage (235–276). The book was written in Polish with a three-page summary in English ("Ktistes and Others. The Heroes of Myths and Legends in Roman Provincial Coinage (235–276)" (pp. 363–365)). The author undertook a monumental task of collecting numismatic material from over 300 mints and then analysing it.

The book consists of an introduction, three main chapters, a conclusion, a bibliography, a list of abbreviations, four indexes, a list of illustrations, tables and graphs, and the aforementioned English summary. In the first chapter (pp. 21–78), entitled "Założyciele w pamięci numizmatycznej: *instrumenta*" [Founders in numismatic memory: *instrumenta*], the author first refers to the names *ktistes* and *conditor* in the inscriptions on provincial coins. The portraits of the legendary founders Solymos, Temenos, and Parios in Termessos Maior, Temenothyrai, and Parium, respectively, are then presented. Next, cases of eponyms (heroes after whom places were named) are discussed. In the next chapter (pp. 79–134) ("Numizmatyczne *ktiseis*: mityczno-legendarna panorama" [Numismatic *ktiseis*: a mythical and legendary panorama]), the author presents the founding myths of various cities of the Roman Empire and their visualisation on provincial coins. The final chapter (pp. 135–250) ("Numizmatyczny rachunek III wieku" [Numismatic account of the 3rd century]) attempts to compile iconographic motifs from the last period of provincial coinage, with particular emphasis on references to founding motifs. There are references to Alexander the Great, but also to Roman emperors and allu-

sions to the founding myths of Rome itself. In conclusion, the author notes the multitude of iconographic motifs on provincial coins from 235–276 and the liberal approach to myths, heroes and founders, who could coexist in the vision of the city's past constructed in coinage (p. 258). The chapters are organized in a thoughtful and logical manner.

The reviewed book is a thoroughly academic endeavor with footnotes, references to ancient sources (cited in the original language), and a critical apparatus rather than a series of iconographic themes related to founding myths. In the introduction, the author notes the dynamism in the creation of the history and mythology of the cities discussed (p. 8). Certain heroes/myths take the place of others in the narrative, or they may be used interchangeably or even juxtaposed on a single coin, as was the case with Mallus, where Amphilochus, the town's mythological founder, crowned the emperor (the founder of the colony) (pp. 219–220). Such considerations offer an alternative to the static perception of ancient mythology, which remains the mainstream view of antiquity.

In terms of content, the work is of excellent quality and includes references to the current state of research. The author is not afraid to make bold, even controversial identifications, as in the case of interpreting the figure on the coin (RPC VIII ID 6503) as Cadmus and placing him in the context of an allusion to glass production, which was recently unequivocally rejected by K. Butcher, as mentioned in the footnote (pp. 100–101).

It seems that in such an extensive work, the author has managed not to omit any mythological or historical founder presented on coins from 235 to 276, although one might wonder whether coins bearing vexilla were not intended to indicate veterans of certain legions in the context of the founding myth. In a sense, this is acknowledged in a one-sentence comment on the legionary banners as an allusion to the military origins of the colony (p. 203).

The illustrations (101 figures) are clear and integrated into the text, which helps the reader compare the text with the illustrative material. The photographs include numismatic data, RPC references, and descriptions of the obverse and reverse. The book's index of images at the end has a list of the photographs' sources along with links to the RPC online, which is not very helpful for the book's paper edition. Nevertheless, it remains unknown which numismatic collection the images are taken from. As the illustrations come from an online catalogue, some of them are unfortunately not of optimal resolution. The iconographic considerations are supplemented by 20 transparent charts.

The reviewed book is an excellent source of knowledge for both scholars and enthusiasts of antiquity. This is due to its approachable language and highly engaging, even immersive content. In order to broaden its audience, it should be

translated into English as soon as possible. The presented work features a mosaic of iconographic motifs from various cultures. Alongside Greek and Roman myths, there are Phoenician heroes (Dido, Cadmus) and even the biblical Noah and his ark. As A. Kluczek concludes, quoting S. Lebreton, the use of founding stories and myths reflected the anxieties and hopes of a given community in the dangerous times of the crisis of the 3rd century (p. 251).

ABBREVIATIONS

RPC = *Roman Provincial Coinage*, online: <https://rpc.ashmus.ox.ac.uk/> (accessed on 21 April 2026).

REFERENCES

KLUCZEK, A.A. 2019. *Primordia Romana. Mityczna przeszłość Rzymu i pamięć o niej w rzymskich numizmatach zakłeta*, Katowice.

SZYMON JELLONEK

University of Warsaw, Faculty of Archaeology

ORCID: 0000-0001-6500-3286

Author's address:

Szymon Jellonek
University of Warsaw, Faculty of Archaeology
Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warsaw, Poland
s.jellonek@uw.edu.pl